

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Haber-Yorum

Mozambik Seçimlerinin Ardından Yaşanan Şiddete Bir Bakış!

Haber:

Mozambik Demokrasi ve İnsan Hakları Merkezi ve Reuters'e göre, 8/11/2024 tarihi itibarıyla, iktidardaki Mozambik Kurtuluş Cephesi (FRELIMO) adayı Daniel Chapo'nun, muhalefetin sonuçların hileli olduğunu iddia ettiği 24 Ekim cumhurbaşkanlığı seçimlerinin galibi ilan edilmesinin ardından yaşanan seçim sonrası şiddet olayları sonucunda toplam 34 kişinin öldüğü bildirilirken, diğer kaynaklar ise ölü sayısının 50'nin üzerinde olduğunu bildirdiler.

Yorum:

Seçim şiddeti, dünyanın dört bir tarafındaki demokratik seçimlerin bir parçası olup gelişmekte olan ülkelerde yaygın olan bir olgudur. Küresel raporlar Afrika'daki seçimlerin %19 ila %58'inde şiddet olaylarının yaşandığını tahmin etmektedir. Bu oran 1990'ların başlarında %86'ya ulaşmıştı.

Bazı Afrika ülkelerindeki seçim şiddetine ilişkin bazı örnekler:

Tanzanya'da 1995 yılında yapılan ilk çok partili başkanlık seçiminden bu yana, her beş yılda bir seçim sonrası şiddet, art arda ve sürekli olarak yenilenmektedir.

Daha da rahatsız edici olan ise 2000 yılında yapılan seçim sonrası yaşananlardır; zira -yarı özerk bir ada olan- Zengibar'da devlet kurumlarının seçim sonuçlarını protesto eden kalabalığa ateş açması sonucu 40'tan fazla muhalefet destekçisi vurularak öldürülmüş, 600'den fazla kişi yaralanmış ve tahminen 2,000 kişi de komşu Kenya'ya kaçmıştı.

Aralık 2007'den Şubat 2008'e kadar olan dönemde Kenya'da 1.200'den fazla kişi öldürülmüş ve 350.000'e yakın kişi yerinden edilmiştir; 2010 yılında Fildişi Sahili'nde tahminen 3.000 kişi, 2012 yılında Senegal'de tahminen 15 kişi ve 2024 yılında da Mozambik'te devam eden şiddet eylemlerinde 50'den fazla kişi öldürülmüştür. Tüm bunlar sadece birkaç örnektir.

Mozambik, Afrika ve dünya genelindeki seçim şiddetinin temel nedeni, hiç kuşkusuz demokratik siyasi sistemin de kendisinden çıktığı kapitalist akidenin temel doğasıdır. Zira laik kapitalizmin temeli, insanları ruhi değerler duygusundan mahrum bırakan ve bunun yerine onları maddi kazanç için büyük bir açgözlülüğe iten din ile yönetim arasını ayıran şerir ve mantıksız bir bakış açısını savunmaktadır.

Buna ek olarak Batılı ülkeler, gelişmekte olan ülkelerdeki nüfuzlarını ve siyasi ve ekonomik çıkarlarını yeni-sömürgecilik yoluyla uygulamak amacıyla gelişmekte olan ülkelerdeki siyasi partileri kontrol etmektedirler. Dolayısıyla tüm durumlarda siyasi partiler arasındaki rekabet ve şiddet, gerçek anlamda masum insanlar pahasına kapitalist sömürgeci devletler arasındadır.

Siyasette ya da diğer alanlardaki kapitalist ilişkilerde ise, hangi araç ya da yöntem kullanılırsa kullanılsın, istenen hedef ve amaca ulaşmak için çatışmada Makyavelist bir yaklaşımın kullanıldığından bahsetmiyorum bile.

Bu durumda demokratik siyasetçiler, çoğu durumlarda siyasi kazanımlarını elde etmek için son derece vahşi araçlar kullanmaktadırlar. Örneğin 1992 yılında dönemin Kenya Devlet Başkanı Moi'nin 1.500 kişiyi öldürdüğüne ve Rift Vadisi'nde yaşayan yaklaşık 250.000 kişiyi zorla yerinden ettiğine ve muhalefete oy vermelerini engellediğine inanılmaktadır.

Mozambik'te aralarında iki önemli muhalif ismin de bulunduğu çok sayıda insanın hayatına mal olan bu tehlikeli aşamadaki mevcut acı verici durum, kapitalist sömürgeci devletlerin zenginliklerinin ve devasa miktardaki doğal kaynaklarının sömürülmesini meşrulaştırmak için işledikleri çok sayıdaki şiddet eyleminden sadece biridir.

Ne yazık ki Mozambik bir zamanlar, İslam'ın gölgesinde yaşarken ve şimdi zengin olan Cabo Delgado Bölgesi'nin kuzey kısmı 1505'te büyük Doğu Afrika yarı İslam devleti Kilwa'nın bir parçasıyken, 1700 yılında sömürgecinin işgaline kadar huzurlu bir hayatın tadını çıkarmıştı. Nitekim Portekiz işgali ve ardından gelen sömürgecilik, halkına sürekli şiddet, cinayet, sömürü ve her türlü kötülükten başka bir şey getirmemiştir.

Mozambik halkının, artık barış ve refahı getirecek, tüm İslam beldelerini birleştirecek ve sömürgeci kapitalizmin sömürsünün ve şiddetin tüm şekillerini ortadan kaldıracak (Hilafet) Devleti'nin kurmak için çalışmak yoluyla kendilerine en başta huzur veren şeye, yani İslam'a geri dönmesinin zamanı gelmiştir.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Said Bitumva - Tanzania